

TORONTAI

SZERKESZTŐSÉG: VELIKI BECSKEREK, OBILITYEVA (ZÁPOLYA) U. 1. TELEF. 281. KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA: VELIKI BECSKEREK, OBILITYEVA (ZÁPOLYA) UCCA 1. SZÁM. TELEFON 21. SÜRGÖNY-CIM: TORONTAI, VELIKI BECSKEREK.

A BÁNSÁG
MAGYAR POLITIKAI NAPILAPJA.

FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. MARA JENŐ

AZ ELŐFIZETÉS ÁRA: ÉVENTE 300 DIN. FELELVRE 150 DIN, NEGYEDEVRE 75 DIN. HAVONKINT 25 DINÁR. KÜLFÖLDRE HAVONKINT 40 DINÁR. MEGJELNIK MINDEN MUNKANAPON DELELŐTT. HIRDETÉSEK DÍJSZABÁS SZERINT.

Zágrebból olyan hírek terjedtek el, hogy a kormányban rövid időn belül nagy változás következik be. Egy demokrata miniszter tegnap hírlapírók előtt nyilatkozott ezekre a hírekre vonatkozólag és kijelentette, hogy alaptalanok. A kormány helyzete teljesen stabil és normálisak a kormánypártok viszonyai is. Hogy a radikális-párt főbizottsága teremte valami súlyos helyzetet, nem valószínű, mert ennek a felelőséget nem venné magára.

A pénzügyi bizottság tegnap délutánra ülést hívott egybe, amelyet azonban nem tartottak meg, hanem csúfolták el.

Tirannából jelentik, hogy tegnap a német és az angol kormány követi hivatalosan bejelentették, hogy államuk elismeri az albán monarchiát.

Rómából jelentik, hogy Venizelos tegnap hírlapírók előtt nyilatkozott az orosz-görög baráti szerződésről. Az egyezmény éle egyik szomszédos állam ellen sem irányul, hanem célja a balkáni Locarno létrehozásában közbejárni.

Londonból jelentik, hogy Charles Darwin, a világhírű tudós fia, Horace Darwin, tegnap 77 éves korában meghalt.

A Beograd—zágrebi repülőjáratot október 5-ikén beszüntetik. A téli szünet február 15-ig fog tartani.

Berlinből jelentik, hogy a Luithanza W. 33. számú gépe tegnap érkezett vissza Irkutskból, ahol előkészítette a Luithanza szibériai vonalát. Remélik, hogy tavaszkor már megkezdődik az új vonalon a forgalom, amelyet Schanghai és Tokióig fognak kibővíteni.

TŐZSDE

Szeptember 24.

MA 100 DINÁR:

Budapesten	— — pengő
Zürichben	9 13 sv. frank
Berlinben	7 32 ar. márka
Bécsben	— — silling
Triesztben	33 65 lira
Prágában	58 80 cseh kor.
Newyorkban	1 70 dollár
Bukarestben	308 — leu

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.
A zsidó ünnep miatt zárva.

Szigoru kritikát mondtak a radikális-párt szélesebb bizottsági ülésén Vukicsevity érájáról.

Beograd, szept. 25.

A szombati radikális klubbizottsági ülés után minden figyelem a radikális-párt főbizottságának tegnapi ülése felé irányult. A többi érdektelen politikai csoportok meglehetősen egykedvűen nézik az eseményeket, de a radikális-pártban igen nagy az idegesség.

A szélesebb bizottsági ülésen Vukicsevity hívei testületileg vettek részt. Az ülés fontosságát bizonyítja az, hogy az ország minden kerületéből megjöttek a delegátusok teljes számmal.

A klubbizottság üléseinek rezolúciójából ismeretes, hogy az utolsó időben Vukicsevityék csoportjában békülékeny hangulat következett be és hangsúlyozták, hogy a megegyezés és a béke a pártegység érdekében szükséges.

A radikális főbizottság delegátusainak körében azonban, ezzel a békülékeny hangulattal szemben, nem sok megértés mutatkozik. Azt hangsúlyozzák, hogy a jelen pillanatban nincsen helye semmiféle engedékenységnek, vagy kompromisszumnak, hanem a főbizottságnak teljes erejével kell hatalmát gyakorolnia, hogy a párt egységét biztosítsa és a felelőtlen mozgalmakat egyszer és mindenkorra leszerelje.

Reggel kilenc órakor, dacára annak, hogy tíz órára volt bemondva az ülés megkezdése, már élénk volt az Országos Bank épülete, ahol a bizottság ülést tartotta. A delegátusok közül elsőnek érkeztek Vukicsevity hívei három autóban, majd Sztanojevity Áca jött meg. A miniszterek közül megjelent dr. Szubotity pénzügyminiszter, Popovity Dáka agrárminiszter, Mihajlovity közegészségügyi és Cvetkovity vallásügyi miniszter. A Vajdaság delegáltjaiként ott voltak Sztankovity Szvetozár, Kosztity Milos, Suvákovity Lázár, Beslity Nikola, Radonity Jován dr. és Rácsity Szima.

Sztanojevity Áca 10 órakor megnyitotta az ülést és a delegátusok lel-

kes ovációja közepette mondotta el üdvözlő beszédét. Kijelentette, hogy a delegáció a politikai helyzetet az exozéből fogja megismerni, amely felett majd vita fejlődik ki, másik feladata az ülésnek, hogy a párt alapszabályain bizonyos módosításokat hajtson végre.

A napirend előtt szólva, kijelenti, hogy most tudja csak a párt teljes egészében értékelni, mit veszített Pasity Nikola halálával. Bár az ő élete végén is észlelhető volt már a pártban bizonyos szeparatiztikus mozgalom, de a későbbi Vukicsevity—Marinkovity-kormány alatt következett be a tulajdonképpeni csuespontja ennek a széthúzó törekvésnek.

Ennek a kormányának a működése nem volt kollegiális munka,

hanem valóságos roham a párt egysége ellen. Ez a működés, amelyet egyesek itt végeztek, a legsúlyosabb támadás volt a párt ellen és az államot súlyos helyzetbe sodorta.

Mély fájdalommal emlékezünk meg a június 20-iki szerencsétlen eseményről és ezen esemény hatása alatt várja a nép, hogy mi lesz az országával.

A nép elküldötte most vezereit, hogy vitassák meg a helyzetet és találjanak kivezető utat a válságból és találják meg a horvát testvérekkel való megegyezés módjának a lehetőségét.

Találják meg a megegyezést a horvát testvérekkel, akik még most is azt hiszik, hogy nem egyenrangúak, hogy kiuzsorázzák őket, hogy súlyos szenvedéseik vannak, hogy bebizonyíthassuk nekik, hogy részünkről még a gondolata sincs meg annak, hogy valakinek ebben az államban joga van elégedetlenség lenni.

A radikális-párt a multban is a horvátokkal való megegyezés mellett nyilatkozott. Együtt dolgozott

velük és most is azon az alapon áll, hogy el kell fogadni minden alapot a megegyezésre, ha ez az alap mindkét félre nézve elfogadható.

Ezután az ülés felkérésére kijelölte a delegátusok igazolását elvégző bizottság tagjait: Jankovity Sztéva, Miletity Krszta, Makszimovity Bóza és Ility Ilia személyében.

Az igazoló-bizottság délután befejezte munkáját és előterjesztette jelentését, amely szerint egyes kerületekből 2—3 delegátust is kiküldöttek, akiknek a mandátuma tehát nem lehet a főbizottság által igazolt. Igazoltak 57 mandátumot, kétségbe vonták 11 mandátum jogosságát. A többek között Sztankovity Szvetozár, Rácsity Szima és Popovity Dáka vajdasági képviselők mandátumait sem igazolták.

A szélesebb bizottság úgy döntött, hogy ezeknek a kétséges mandátumoknak sorsa felett ma fog dönteni.

Ezután Trifunovity Rankó olvasta föl a szűkebb bizottság által készített jelentést a politikai helyzetről, amely kimerítően foglalkozik a párt eseményeivel Pasity halála óta. Összehasonlítja a politikai helyzetet Pasity halálakor az utána következő Vukicsevity—Marinkovity érával és megállapítja, hogy mindent megtámadtak, amit Pasity épített. Elhanyagolták az államügyeket, a nemzetgyűlés tekintélyét lerombolták és ennek természetszerű következménye volt azután a szomorú június 20-ika.

A szélesebb bizottságnak kell most arról gondoskodni, hogy mi módon javíton az állapotokon és hogy milyen módon fogjon kezdet a horvát testvérekkel a közös alkotó munkára.

Ezután megalakították a négy szekciót, amely a határozati javaslatot, a párt munkaprogramját, az alapszabályok módosítását készíti elő és átvizsgálja a párt zárszámításait.

Az angol munkások az orosz szovjet ellen fordultak.

London, szept. 25.

Óriási feltűnést keltett, hogy a munkásszakszervezeti tanács 2 millió 350.000 szavazattal 422 ezer ellenében elhatározta, hogy az orosz munkássággal, a szovjet oszlopával megtagad minden közösséget.

Ennek a meglepő állásfoglalásnak az a magyarázata, hogy az angol munkásság nagyon jól van informálva az orosz helyzetről és úgy látja, hogy a rémuralom összeműködésben van.

Borzalmas színházégés Madridban.

Madrid, szept. 25.

Tegnap este 9 órakor borzalmas tűzvész pusztította el a főváros egyik legnagyobb színházát, a Novedadest. A bécsi színház emlékeztető borzalmas katasztrófája óta a Novedades égéséhez hasonló, rettenetes tűz nem pusztított még Európában.

A háromezer ember befogadására épült új revüszínház tegnapi premierjén zsúfolt ház gyült össze, hogy az új darabot megnézze. Éppen a balettkar táncolt a színpadon egy mesejelenetben, ahol minden táncosnő kezében egy virágos varázspálcát tartott, amelynek végére egy-egy villanykörte volt alkalmazva, a mikor az egyik villanykörte elpatant, egy pillanat alatt lángban állott a kis pálcá, amelytől az egyik táncosnő lenge ruhája tüzet fogott. A szétszaladó táncosnők borzalmas

pánikja oly rettenetes ijedelmet keltett a nézőközönségben, hogy mindenki fejvesztetten menekült. Egymást gázolták le, tépték, marcangolták egymást a kijáratot kereső emberek.

Ezalatt a színpadon tüzet fogtak a díszletek. A színpadot a nézőtérrel elválasztó vasfüggönnyel nem lehetett leereszteni, mert elromlott a szerkezete. Óriási füst töltötte be az egész színházat és a rettenetes küzdelem az életért, elérte a tetőpontját.

A tűzoltóság megkezdte azonnal a munkáját, de a tömeg akadályozta a mentést a maga páni félelmében.

Régelt két órára lokalizálták a tüzet és a romok alól eddig kétszázhusz ember megszűnését holttestét húzták ki. Az áldozatok száma azonban ennél nagyobb, mert a romok eltakarításával még nem készültek el.

Megkezdtek az ipartelep vizsgálatokat.

Munkásvédelmi akciókat kezd a becskerekai rendőrség.

Becskekerek, szept. 25.

Dr. Dimitrijevitj Tihomir rendőrfőkapitány hétfőn megkezdte a becskerekai ipartelepek felülvizsgálását abból a szempontból, hogy

berendezésük megfelel-e a munkások egészségügyi követelményeinek.

A gyártelep vizsgálatok során meg fogja állapítani, hogy a helyiségek szárazak, világosak, egészségesek-e, fűtőtestekről gondoskodva van-e és általában, hogy felszerelésük mennyiben elégíti ki a követelményeket.

Az ipartelepvizsgálatok sorát a szikvizgyárak felülvizsgálásával kezdte a főkapitány és tegnap délután dr. Magyar Károly városi főorvossal megtekintette Markov

Alekszander, Hieber Hugó, Jochum Péter, Jochum Erzsébet és Pálkás Pál szikvizgyárát. A vizsgálat során lelkiismeretesen megvizsgálták a munkatermeket, a gépeket, megállapították, hogy milyen vizet használnak a szódavizgyártáshoz, hogy a szikvizüvegek töltésénél a palackoknak van-e drótkosaruk, hogy a munkások részére vannak-e szemvédő üvegek és hogy a forgalomba hozott üvegeken rajta van-e a cégjelzés. Két helyen tisztátalanságot talált a rendőri bizottság, ezek tulajdonosait Dimitrijevitj főkapitány utasította, hogy a hiányokat hozzák rendbe, a tisztátalanságot pedig ellenük megindította a kihágási eljárás. A főkapitány megtiltotta azon szikvizüvegek forgalomba hozatalát, amelyek rosszul vannak öntözve és így könnyen felrobbanhatnak.

Tizenkét évi fegyházra ítélték,

mert a melenci főuccán leszurta ellenfelét.

Becskekerek, szept. 25.

A becskerekai törvényszék büntető tanácsa hétfőn délelőtt folytatta Rajity Pája melenci földmives bűnperének tárgyalását, aki ez év augusztusában a melenci főuccán leszurta ellenfelét, Vujanov Lázárt. Rajity Pája a főtárgyaláson azzal védekezett, hogy a kocsmából részegen haza felé tartott és utközben találkozott Vujanovval, aki támadólag feléje jött. Attól tartva, hogy megtámadja, megelőzte tervét és leszurta.

A hétfői tárgyaláson Cvéjity Pája és Nesity Uros melenci lakos, akit „Mandarin”-nak ismertek a faluban, mert ez a gunyveve, azt vallották, hogy Rajity Pájával a gyilkosság délutánján a kocsmában ültek, de a vádlott nem fenyegette Vujanovot.

Matity Milivoj tanu elmondotta, hogy Rajity

régóta rossz viszonyban élt a meggyilkolttal

és a gyilkosságot megelőzően, egy-izben megszólította és megkérte,

hogy hagyják már abba a folytonos veszekedést, mire Rajity ezt felelte: „Nemsokára hallani fogsz valamit”.

Trifunac Bozsidar vezetőügyész vádbeszédében előre megfontolt szándékkal végrehajtott emberölésért kérte a vádlott elítélését, míg dr. Radoszav Szevjan védő azt fejtette, hogy előre való megfontoltságról jelen esetben szó sem lehet, legfeljebb erős felindulásban elkövetett emberölésnek minősíthető védenca cselekedete és ezért enyhe ítéletet kért. A bíróság ítélehozzatalra vonult vissza és egy órai tanácskozás után kihirdette ítéletét. A tanács

szándékos emberölésben mondta ki bűnösnek Rajity Paját és tizenkét évi fegyházzal sújtotta.

Az ügyész súlyosbításért, a védő pedig eltérő minősítés és a 92-ik szakasz nem alkalmazása miatt felbontást jelentett be.

Rajity Paját fegyveres fogházor vezette vissza az ügyészség fogházába.

Matrácokban kerestek pénzt a betörők,

akik feldúlták egy malomtulajdonos lakását.

Becskekerek, szept. 25.

Vakmerő betörés történt a Beogradszka (Écskai) uccai Annau és Henlein malom területén. Henlein Márton malomtulajdonos lakásában betörők jártak, akik pontosan még meg nem határozható összeget, egyes verziók szerint tízezer dinárt vittek el. A betörők éjjel tájban hatoltak be az őrizetlenül álló lakásba és a folyosóra néző, dróthálóval ellátott ablak felfeszítése révén jutottak be a szobába, ahol mindent felforgattak. A három szobából álló lakásban jóformán semmisen maradt a helyén.

Feltételelesen szabadlábra helyezték a gyilkos asszony méregkeverő szeretőjét.

A tíz év után felderített gyilkosság elkövetője beismerő vallomást tett.

Becskekerek, szept. 25.

Részletesen beszámolt a Torontál arról a bonyolult bűnügyről, amelyet tíz év után, ez év augusztusában leplezett le egy névtelen levél alapján a máltoráki csendőrség. Damján Szaveta máltoráki földművesasszony

szeretője segítségével még 1918-ban elfette láb alól a férjét, Damján Tódort.

Szifancsok Gyorgye mérget szerzett és az arzént Damján Tódor ételébe és italába keverte, az első alkalommal azonban csak keveset evett a mérgezett ételből, másodsor pedig már gyanusnak találta az elébe tett italt és ezért már nem vett magához táplálékot. Damján Szaveta attól tartva, hogy férje életben marad, megtámadta és fejével leütötte.

Halott férjét az istállóba vitte és a lovak alá fektette,

majd fellármázta a szomszédokat és haját tépve elmondotta, hogy férjét a lovak agyonrúgták. Annak idején hitelt is adtak Damján Szaveta vallomásának és Damján Tódort, a forradalom zavaros napjaiban, a boncolás mellőzésével eltemették.

Tíz év után, most egy névtelen levél felderítette a bűncselekményt. A csendőrség a gyilkos asszonyt és szeretőjét letartóztatta és bezárolta az ügyészség fogházába. Az ügyészség annak rendje és módja szerint, elrendelte az áldozat exhumálását és a belső gyomorrészeket vegyvizsgálás végett beküldötte a beográdi vegytani intézetnek, amelynek jelentését minden napra várják.

Szifancsok Gyorgye védője, dr. Mrkusity Joszip, a napokban beadványt intézett a becskerekai törvényszékhez, amelyben védenca szabadlábra helyezését kérte azzal az indoklással, hogy szökéséről tartani nem kell, mert harminc holdas birtoka és háza megfelelő anyagi biztosítékot nyújt, másrészt pedig csupán mérgezéssel gyanúsítják, holott tény, hogy az áldozat a fejszecsapások következtében halt meg és a gyilkos asszony azon kijelentését, hogy a gyilkosságra is Szifancsok bujtatta fel, visszavonta. A becskerekai törvényszék vád tanácsa Bunty Ivó törvényszéki elnök elnöklése alatt tartott ülésén, Brankovity tör-

a betörők mindent felkutattak és még az ágyak matrácát is kiemelték.

Buzgó munkásságuk helyszíne, felfordulás képét mutatja és

egymás hegyén-hátán álló butorok jelzik, hogy az éjszakai garázdaikodóknak bőséges idejük volt tetűk végrehajtásához.

A betörést reggel vette észre az Itebejen tartózkodó malomtulajdonos Becskerekén időző fia és azonnal jelentést tett a rendőrségnek, amely a vakmerő betörők kézrekerítésére megindította a nyomozást.

vényszéki bíró, referens beszámolója alapján úgy határozott, hogy eléget tesz a védő kérelmének és Szifancsok Gyorgyet

szabadlábra helyezi, de rendőri felügyeletet rendel el és folytatja ellene az eljárást.

Az ügyész nem adott be a határozat ellen fellebbezést és így Szifancsok Gyorgye hétfőn délután elhagyhatta a becskerekai ügyészség fogházát.

Tisztviselőválasztás és még tizenkét tárgy szerepel a városi közgyűlés napirendjén.

Becskekerek, szept. 25.

Becskekerek város képviselőtestülete szeptember 26-ikán, szerdán délután öt órakor rendkívüli közgyűlést tart a vármegyeháza nagytermében, amelyen többek között a tisztviselőválasztás kérdésével foglalkozik. A képviselőtestületi ülés napirendjét vasárnap szerkesztették meg és a tárgysorozatra tizenhárom pontot vettek felt. A napirenden a következő ügyek szerepelnek:

1. Dr. Dimitrijevitj Milivoj királyi közjegyző lemondott a képviselőtestületi tagságáról, helyébe a független demokrata-párt listáján következő jelölt kerül be a képviselőtestületbe.
2. A felügyelő-bizottság megüresedett tagságának betöltése.
3. A közigazgatási bíróság döntése alapján határozathozatal arról, hogy miképpen tartsák meg az új tisztviselőválasztást.
4. Három szülész női állásra a pályázat kiírása.
5. Vuletin Giga volt katonai tanácsnok kérvénye, aki költözködési segílyt kíván és szolgálati idejének elismerését kéri.
6. Graszl Ferenc volt városi iktató szolgálati beosztása.
7. Dr. Dimitrijevitj Tihomir rendőrfőkapitány szolgálati beosztása.
8. Cvejánov Zsiva és 9. Stréf János rendőr szolgálati beosztása.
10. Grubacszi Zsiva városi szemétkihordó kérvénye, aki szerződése felbontását kéri.
11. A Milyty Blagoje albérlővel kötött bérleti szerződés jóváhagyása.
12. Antonijevity Lázár panasza a városi tanács 14.860-928. számú határozata ellen.
13. Az ág. hitv. ev. szlovák egyházköztség kérvénye, amelyben a templomjavításhoz és az új paplak építésének befeljesítéséhez segílyt kéri.

Szept. 25. kedd. Rk. és prot.: Kleofás.
Gör. kel.: Autonóm. Zsidó: Tischri 11.
Napkelte 5:50, napnyugt. 17:52 óra
Naphossza 12:02. Rk. év végéig 97 nap.

A MAI NAP HIREI

A meteorológiai intézet jelenti:
Hűvös, jobbra felhős idő, sok helyütt
esőzessel.

Szept.

25

1849-ben halt meg Johann Strauss (az atya) német zeneíró. Rendszeres és elméleti zeneoktatás híján, atyja kocsmájában a tánchoz hegedülgetett. Később Lanner népzene kvartettjében szerepelt, majd 1825-ben saját tánczenekart szervezett, amellyel 1835-ben udvari bálokon szerepelt. 1837—38-ban Párizsban, Londonban adott hangversenyeket. Különösen keringőivel tűnt ki, de ezekben elhomályosodott fia, János, alkotó tehetsége mellett, aki a „keringőkirály” nevet kapta. 1918-ban Bulgária fegyverszünetet kért az ententétől.

Halálozás. Öszinte részvételt vetünk a hirt, hogy özv. báró Wildenhain Maldiny Mórné szül. Konkoly Berta 84 éves korában, tegnap délután meghalt. Az előkelő matróna halála nagy és kiterjedt rokonságot borított gyászba. Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Alulírottak a fájdalomtól porig le-sujtva, de Isten akaratában való megnyugvással jelentik, hogy a leg-szeretőbb és önfeláldozóbb édes-anya, a legodaadóbb nagyanya, dédanya és rokon, özv. báró Wildenhain Maldiny Mórné született Konkoly Berta, folyó hó 23-ikán déli 12 órakor, hosszú és nehéz szenvedés után, életének 84-ik évében visszaadta nemes lelkét Teremtőjének. Szeretett halottunk földi maradványait a hó 25-ikén délután fél négy órakor fogjuk a Szokolszki kei 8. szám alatti gyászházban, az evangélikus egyház szertartása szerint beszentelteni és onnan a rómkat. temetőben lévő családi sírboltba örök nyugalomra helyezni. Velük becskerek, 1928 szeptember hó 24-ikén. Legyen neki oly könnyű a föld, mint amilyen nagy a mi bánatunk. Özv. Zalán Károlyné szül. báró Wildenhain Maldiny Aranka leánya. Özv. Wagner Edéné szül. Zalán Elza, Zalán Tibor unokái. Zalán Tiborné unokamenye. Wagner Ilonka dédunokája.

Felvétele a beográdi egyetemen. A beográdi egyetem orvosi és bölcsészeti fakultásán a beiratásokat szeptember 25-ikén kezdik meg és harmincadikáig bezárólag tartanak.

Tél az őszben. Tegnap váratlanul hideg őszi nap köszöntött ránk és a meleg napsütéses szeptemberi vénasszonyok nyarának hirtelenben végét szakította. A hideg állhatatosan kitartott és estére valóságos zimankós hidegre fordult az idő, amely elől fázósan menekültek a könnyű őszi kabátjaikba bujtatott járó-kelők.

A noviszádi vonat halálra gázolta egy autót öt utasát. Noviszádról jelentik, hogy tegnap vérfagyasztó szerencsétlenség történt a Noviszád—szubotica vasúti vonal egyik átjárójánál. Takács Sándor és Abt Vilmos sofőrök, Balázs Pál asztalos, Vackó Evica és Alexa Mária házilányokkal meglehetősen italos állapotban kirándultak autóján. A vasúti átjárónál állítólag nem volt leengedve a sorompó és az éppen arra haladó személyvonat beleszaladt az autójába, amelyet izzé-porrá zuzott. Az autót utasai közül egyedül Alexa Mária maradt életben súlyos sebekkel, úgy hogy szintén menthetetlen, a többi négy ember meghalt.

A Schwäbische Sportegylet október 6-ikán táncmulatságot rendez a Kaszinó összes termeiben. Külön meghívók nem küldenek.

Részegítő cukrászsütemények. Loser Ferenc becskerei cukrász megbízást adott Krizsán János cukrászsegédnek sütemények árusítására és készletéből egy kosárra való árut bizományba adott. Krizsán az utolsó darabig eladta a süteményeket, a pénzzel azonban a Zöld Vadász-hoz címzett vendéglőbe ment, ahol az utolsó paráig elverte gazdájá pénzét. Loser időközben értesült a történetéről és bizományi sikasztás címén feljelentést tett a rendőrségen hűtlen árusa ellen, akit Mirkov Laza detektív éppen abban a percben fogott el, amikor itatosan kijött a vendéglőből, ahol sikeresen tudott a vendéglőben, ahol sikeresen tudott letartóztatni és megindították ellene a büntető eljárást.

Pontos diáknak pontos órát! Kifűző szerkezetű, megbízható márkájú zsebórák HUGO BAADEN órák és ékszerészüzletében. Gyári árak. Minden óra pontosan kiszabályozva.

Tungsram-Rádió

a vezető világmárka.

Jelentékenyen leszállított gyári árak.

Részletfizetésre is!

1592

Bánati képviselet:

„VOLTA” R.-T., Vel. Becskerek

Hadüzenet a vörhenyek.

Hogyan védekezünk a legveszélyesebb járványos betegség — a sarlak ellen.

Becskerék, szept. 25.

Hogy a vörheny a legveszélyesebb fertőző betegség, azt már nemcsak az orvos, hanem a laikus közönség is igen jól tudja. A betegség előrelátható súlyosságára nézve, semmiféle következtetést sem állíthatunk fel. Ez a rém minden törvényszerűség nélkül támadja, semmisíti meg, vagy betegíti nyomorék-ká a család szemefényét, a jövő generációt, a nemzet legértékesebb tartalékállományát. Itt nincs külföldi lojális, beteges — vagy jól táplált, elpuhult — vagy sportokban edzett gyermek között, ez a betegség mintha csak meg akarna csufolni minden emberi számítást, orvosi prognózist: a legveszélyesebb összevisszaságban, hol súlyos, hol meg enyhe formában jelentkezik. Szinte azt lehetne mondani, hogy a vörhenynél, ha az előre nem látott komplikációkra gondolunk, a prognózisra vonatkozólag az egyedüli törvényszerűség a törvényszerűtlenség.

Hogy védekezünk tehát ellene? Mi a teendő?

Nem szabad megkapni a vörhenyt!

Szent Gellért napja Vrsacon. A Bácság legszebb katolikus temploma, a góthstílusú, kéttornyú vrsaci plébánia-templom, hétfőn ünnepelte védőszentje, Szent Gellért ünnepét. A templomban ez alkalommal ünnepi istentiszteletet tartottak.

Kisorsolja magát egy budapesti fiatalember. Budapestről jelentik: Furcsa levelet küldött az elmúlt heti egyik számában a Budapesti Hírlap. A levél írója mindenestre eredeti ajánlatot tesz, de két tanúval bizonyítja szándékai komolyságát. A levélíró fiatalember közli nevét, foglalkozását, vallását, korát és azt a kívánságát, hogy meg akar nőszülni. Eddig még semmi különös nincs az ügyben, utóvégre akadnak ma még néhányan, ha nem is sokan, kik házassodni akarnak. Most jön azonban a csattanó. Sorsolást rendez a fiatalember, kibocsát 10 ezer sorsjegyet, darabját 2 pengő árban és a sorsjegyből vásárolhat minden nő, — akár öreg, akár fiatal, csunya, vagy szép, aki férjhez akar menni. Akinek a számját ki fogják húzni, megnyeri a fiatalembert férjül, a többiek pedig hoppson maradnak. Két pengőt mindenestre az a kis remény is megér, ami a huzásig van. A nőkben van vállalkozási szellem, a fiatalember bizonyára minden jegyet el fog adni és a huszezer pengőt be fogja inkasszálni. A példát követni akarókat felkérjük, várják be a huzás eredményét.

Modernizálják a vrsaci villanytelepet. A belügyminisztérium jóváhagyta Vrsac képviselőtestületének azon határozatát, amelyben kimondta, hogy a városi villanytelep részére ötszáz lóerős motort szerez be és a telepet megfelelőképpen modernizálja. A munkálatokra és motorszállításra a közeli napokban írják ki az árlejtést.

Ezt elsősorban úgy érhetjük el, hogy pontosan követjük a hatóságok utasításait, melyek a betegség továbbterjedésének megakadályozását célozzák.

Nem szabad a vörös cédulában, mellyel a hatóságok a fertőzés veszedelmére akarnak inteni, ellenséges cselekedetet, a hatóság részéről való okvetetlenkedést látni, hanem azt mindenkinek respektálnia kell. Az egyén kényelme sohasem lehet fontos akkor, amikor a közösség életéről és egészségéről van szó.

Vizsgáltsuk meg gyermekeinket a Dick-próba segítségével, vajjon hajlamosak-e a vörhenyben való megbetegedésre. Ha igen, oltassuk be őket. Ezek az oltások, ha nem is védik meg száz százalékos bizonyossággal a betegét magától a fertőzéstől, arra azonban feltétlenül jók, hogy segítségükkel a gyermekek szervezetét a vörheny mérgező (toxikus) tünetei ellen ellenállóvá tegyük és így megvédjük a sokszor oly tragikusan gyors lefolyású (foudroyant) megbetegedésektől.

A városi orvosi hivatal két új orvost szerződtetett dr. Ellmer János és dr. Alekszity Kamenkó személyében, akik délután fél 2—fél 5 óráig végzik a vörheny elleni oltásokat. Az oltások teljesen díjtalanok és aki gyermeke egészségét szíven viseli, annak szülői kötelessége, hogy gyermekét vörheny ellen beoltassa.

Két zenekar szolgáltatja a zenét a Schwäbische Sportegylet október 6-iki mulatságán a Kaszinó összes termeiben. Külön meghívók nem küldenek.

Vrsac kölcsönt kap Vrsac város pénzügyi bizottsága ülést tartott, amelyen egy berlini pénzesoport kölcsönajánlatával foglalkozott. A berlini tőkésoport hajlandó harminc évre nagyobb amortizációs kölcsönt folyósítani, hét százalékos kamattal. A pénzügyi bizottság elhatározta, hogy az ajánlattevőktől részletesebb feltételeket kér, főleg arra nézve, hogy milyen biztosítékokat igényel a berlini érdekeltség. A város félmillió, egymillió és másfélmillió aranymárkára kér kimerítő ajánlatot.

Esslingeni rolók csak „Patent Eencze” hüvelyesszegeccsel tartósak.

Krózusi vagyonok pusztulása.

Hogyan omlott össze a Freistädler-, Haas-, Wahrmann- és Bagi-família mérhetetlen vagyona.

A hatalmas stinnesi vagyon oda van. Stinnes Hugó másodszület fia, akinek a vagyonharcolásban is dilettáns keze megszuvasodott a hozzanemértés bacillusaitól; az ifjabb Stinnes Hugó ma már börtönben ül. Az ifjabb Stinnes nem az első, de nem is az utolsó vezér a családi vagyon csatavesztésében.

Az újabb időben a Freistädler meg az amerikai Astor, meg a régi magyarországi Haas család, akiknek elődei szintén könnyörtelen taposással, megvesztegetésekkel szerezték a vagyonukat, pusztultak el úgy, mint Stinnesék. Freistädler lovagra a mai generáció már alig fog emlékezni. Az emberek lazás szemmel álltak meg a budapesti régi Stefánián, amikor a zsidószármazású pasa végigvágatott két lipicaitól vont, ezüstveretű fogaton. A Freistädler vagyon, amelynek az eredete a bűn és vér forrásából indult, a fősvénységéről híres vagyonalapítónak, az öreg Freistädlernek halála után két gyermekére szállott. A vagyont a lipicai fogatu lovag és annak testvére, Flóra örökölte. Hogy ez a Flóra miket művelt az örökölt vagyonnal és hogy hogyan uszott el a kezén a békebeli 24 millió, arra nézve legyen elég adat az, hogy Párizsban egyszer félmillió frankot fizetett ki egy vacsoráért, amelyet a barátai részére rendezett. Öt évvel

Eladó

egy jókarban levő
Hupfeld Phonolist

koncertzongora.

Megtekinthető Jásatomity (Módos)
297. sz. alatt, 1871

A Hochholzer-féle

vendéglő átadó.

Érdeklődni a tulajdonosnál:
Gyukity Vasznál

1704

Orient Bioskop Ketten a lejtőn.

Kedden, szept. 25-én 5, 7 és 9 órakor

Humoros. — Vig. — Tragikus. — Kinos.
6 felvonás.

Pénztárnyitás délelőtt 10—12-ig,
d. u. 4 órától.

Főszereplők:

Jön! Akis szőke. Jön! Norma Shearer, Adolphe Menjou.

később Freistädler Flóra a rue de Picpus szegényházának lakója lett.

Az európai híri Haas- és Deutsch-cégre még biztosan emlékszik mindenki. Hogy milyen ijesztő méretű vállalat volt ez, arra legjellemzőbb a humoros kedélyű Morzsányi Károlynak megjegyzése, amelyet a cég egyik gyanusítói állami üzlete miatt tett interpellációja keretében mondott el a régi magyar parlamentben: Tessék levenni Brucknál a határtáblát és helyébe tegyék oda ezt: Haas és Deutsch, vagy ezelőtt Magyarország. Ezt mordta Morzsányi azért, mert a Haas- és Deutsch-cég tényleg egész Magyarországot jelentette. Amikor aztán Császár erdész agyonlőtte Haas Elemért, a cég egyik főnökét, a cég hamarosan felbomlott. A Haasokra eső vagyoni részt a két Haas fiú örökölte. Mondani sem kell, hogy a rájuk eső részt — 16 békemilliót — részben elspekulálták, részben pedig a fehér- vagy a zöldasztalon hagyták.

A Wahrman fiúk tragédiájára is emlékezhetik mindenki. Amikor a ravasz és kíméletlen, üzleti ügyekben skrupulust nem ismerő Wahrmann Móric lehunyta a szemét, a vagyonát három gyermeke örökölte. Két fiú, Ernő és Richárd és egy leány, Renée. Ernő alig öt éven belül elkészült a pénzzel. Öngyilkos lett. Richárd, aki a la Freistädler Flóra, félmillió vacsorákat szervizoltatott Párizsban, szintén öngyilkos lett. Agyonlőtte magát. Körülbelül har-

mincmillió békekorona uszott el a három Wahrmann gyerek kezén. Mert a pénzzsórásból a nővérük, Renée is kivette a részét.

Nem utolsó és említésreméltó a híres, hőmezővásárhelyi Bagi-család összeomlása is. Az öreg Bagi, a családi vagyon megalapítója szegény és földéhes parasztok sarcolója volt. Ez az ember a pénzért mindenre képes volt. Azt mesélik róla ma is, hogy a keze még a császári udvarba is elért. Még ott is vesztegetett és üzleteket csinált. Amikor meghalt, körülbelül húszmilliónyi vagyonát két fia örökölte. Ezek már „urak” lettek. De azért még tartották a pénzt. Az unokák, az urak fiaiban azonban huszártisztek lettek és a Bagi-vagyon ezeknek a tojkán ment el. Egy főhadnagy Bagi egész Vásárhelyt itatta meg egyszer jókedvében.

SZINHÁZ

Sztambul rózsája. A Beeskereken vendégszereplő nisi szintársulat ma, kedden este Kálmán nagysikerű operettejét, a Sztambul rózsáját hozza színre, amelynek fülbemászó, pompás muzsikája, szép meséje, bizonyára telt házat fog vonzani a Szokol-otthon nagytermébe. Az előadás fél kilenc órakor kezdődik.

RAY-SZAPPAN

tyuktojásból készül.
Érzékeny bőrnek felülmúlhatatlan

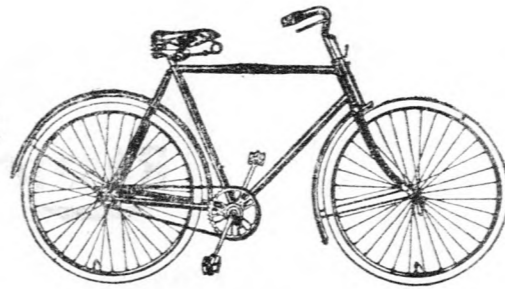

Német kerékpárgyár

Világmárka.

képviselőt átadja
solvens, a szakmá-
ban jártas cégnek.

Levezetés németül
és franciául.

Ajánlatok:
First class Nr. 1249
jeligére Annonzen-
büro M. DUKES
Nachf. A. G. Wien,
I., Wollzeile 16/4.
cimre küldendők.

1705

PLEITZ FER. PÁL

KÖNYVNYOMDA

VELIKIBESKEREK, OBILITYEVA (ZÁPOLYA) U. 5. SZ.

Nyomtatványok a legmodernebb
kivitelben - Lapkiadás - Nyom-
tatványraktár - Vonalozó-intézet
Tömöntöde - Könyvkötészet
Ruggyantabélyegzőgyártás

Telefonszám
21

Alapított
1846